

**GAUTOS INFORMACIJOS APIE IŠANKSTINIO MOKĖJIMO PASLAUGOS
VARTOTOJŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ DUOMENŲ KAUPIMO,
APIBENDRINIMAS**
2010-12-28

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) elektroniniu paštu išsiuntė užklausimus į 34 šalis (Europos Sąjungos (ES) ir kitų Europos valstybių duomenų apsaugos institucijas) ir teiravosi ar jų šalyje kaupiami išankstinio apmokėjimo paslaugos naudotojų duomenys ir kokie teisės aktai reglamentuoja tokių duomenų rinkimą. Inspekcija savo užklausoje taip pat domėjosi, kokie asmens duomenų elementai yra tvarkomi, kada šie duomenys renkami, ar paslaugų teikėjai turi teisę daryti asmens identifikavimo dokumentų kopijas.

Apibendrinus 18 gautų atsakymų, paaiškėjo, kad vieningos nuomonės šiuo klausimu nėra ir šalių rezultatai pasiskirstė labai įvairiai: vieni teigė, kad išankstinio mokėjimo paslaugos vartotojų duomenys yra kaupiami, o jų rinkimą reglamentuoja Elektroninių ryšių įstatymas (Italija, Makedonija, Graikija), Federalinis telekomunikacijų įstatymas (Vokietija) arba įstatymas Dėl elektroninių ryšių (Albanija, Vengrija). Kiti atsakiusieji (Austrija, Lenkija, Olandija, Islandija, Čekija, Malta ir Slovėnija) teigė, kad jų šalyje Elektroninių ryšių įstatymas ar kiti teisės aktai nenumato tokių duomenų rinkimo.

Reiktų pažymėti, kad buvo ir tokių šalių, kurios nurodė, kad nors šiuo metu nėra reikalavimo saugoti išankstinių mokėjimo SIM kortelių naudotojų duomenis, tačiau ateityje jie bus kaupiami, nes teisėsaugos institucijos jau pristatė įstatymo pakeitimus arba artimiausiu metu ketina tai padaryti. Tarp tokių šalių galima paminėti Airiją ir Moldovą. Airijos atstovai teigė, kad ateityje planuojama saugoti asmenų vardą, pavardę, adresą ir elektroninio pašto adresą, o Moldovoje teisėsaugos institucijos jau pristatė įstatymų pakeitimus, leidžiančius išsaugoti SIM kortelių naudotojų duomenis.

Apklausa parodė, kad šalys kaupiančios asmenų duomenis, renka skirtingus duomenis ir skirtingą jų kiekį. Pvz., Italijoje prieš aktyvuojant SIM kortelę, padaroma asmens tapatybės dokumento kopija, Vokietijoje yra nustatytas privalomų saugoti duomenų sąrašas: mobilus telefono IMEI, IMSI, MSISDN, duomenų subjekto vardas, pavardė, adresas, gimimo data. Vokietijoje galima daryti ir duomenų subjekto asmens tapatybės dokumento kopijas, tačiau iš karto po tapatybės patvirtinimo, jos turi būti sunaikintos. Albanijoje kaupiami šie asmens duomenys: vardas, pavardė, namų adresas, gimimo data, asmens kodas, telefono numeris, SIM kortelės numeris ir atspausdinama tapatybės kortelės kopija, kuri pridedama prie paraiškos gauti SIM kortelę. Graikijoje kaupiami šie duomenys: duomenų subjekto vardas, pavardė, gimimo data ir vieta, nacionalinis mokesčių mokėtojo registracijos numeris, mobilus telefono IMEI ir IMSI numeriai bei padaroma asmens dokumento kopija.

Asmens tapatybės dokumentų kopijos yra daromos Albanijoje, Italijoje, Graikijoje ir Vokietijoje.

Kaimyninėse šalyse Latvijoje ir Estijoje nėra teisės aktų, kurie leistų rinkti išankstinio mokėjimo kortelių naudotojų duomenis. Estijoje Elektroninių ryšių įstatymas numato, kad tuo atveju, kai naudojama išankstinio mokėjimo SIM kortelė, turi būti išsaugoma kortelės aktyvavimo data, tikslus laikas bei vietovės, kurioje paslauga buvo aktyvuota, žyma (Cell ID), o Latvijoje Elektroninių ryšių įstatymas numato pareigą kaupti SIM kortelių srauto duomenis.

Šalių atsakymai

Airija informavo, kad šiuo metu reikalavimo saugoti išankstinių mokėjimo kortelių naudotojų duomenis nėra, tačiau ateityje planuojama, jog elektroninių ryšių operatoriai saugos duomenų subjekto vardą, pavardę, adresą, elektroninio pašto adresą.

Albanija informavo, kad elektroninių ryšių vartotojų duomenų tvarkymą jų šalyje reglamentuoja 2008 m. įstatymas Dėl elektroninių ryšių. Apie elektroninių ryšių naudotoją kaupiama tokia informacija: vardas, pavardė, skambučio duomenų įrašas, adresas, gimimo data, tapatybė. Duomenys pradedami kaupti prieš aktyvuojant kortelę. Duomenys apie skambučius

pradedami rinkti aktyvavus kortelę. Kaupiami šie ypatingi asmens duomenys: vardas ir pavardė, namų adresas, gimimo data, asmens kodas, telefono numeris, SIM kortelės numeris. Atspausdinama tapatybės kortelės kopija ir pridedama prie paraiškos gauti SIM kortelę.

Estija informavo, kad Estijos elektroninių ryšių aktas nenumato galimybės kaupti naudotojų asmens duomenų, tačiau straipsnis, įpareigojantis saugoti srauto duomenis, nustato, kad tuo atveju, kai naudojama išankstinio mokėjimo kortelė, turi būti išsaugomi šie duomenys: kortelės aktyvavimosi data, tikslus laikas bei Cell ID.

Islandija informavo, kad išankstinio mokėjimo kortelės galima įsigyti anonimiškai.

Italija informavo, kad reikalavimas saugoti išankstinių mokėjimo kortelių naudotojų duomenis nustatytas 2003 m. Elektroninių ryšių įstatyme. Prieš aktyvuojant SIM kortelę, padaroma asmens tapatybės dokumento kopija.

Austrija, Lenkija, Olandija, Kipras, Islandija, Čekija, Malta ir Slovėnija pranešė, kad kol kas šalyje nėra nustatyta pareiga saugoti išankstinių mokėjimo kortelių naudotojų duomenis.

Latvija informavo, kad šalyje nėra teisės akto, kuris nustatytų pareigą rinkti išankstinio mokėjimo kortelių naudotojų duomenis. Tačiau duomenų subjektai gali patys užsiregistruoti kaip išankstinių mokėjimo kortelių naudotojai. Latvijos Respublikos Elektroninių ryšių įstatymas numato pareigą kaupti SIM kortelių srauto duomenis

Makedonija informavo, kad galimybė saugoti išankstinių mokėjimo kortelių naudotojų duomenis nustatyta Makedonijos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme. Prieš įsigyjant išankstinio mokėjimo SIM kortelę, duomenų subjektas gali išreikšti sutikimą, kad būtų padaryta jo dokumento kopija.

Moldova informavo, kad kol kas nėra teisinės bazės, reglamentuojančios išankstinių mokėjimo kortelių naudotojų duomenų saugojimą. Šiais metais, teisėsaugos institucijos pristatė įstatymų pakeitimus, leidžiančius išsaugoti išankstinių mokėjimo kortelių naudotojų duomenis. Tačiau Moldovos Respublikos duomenų apsaugos priežiūros institucija prieštarauja tokiems pakeitimams, nes jie pažeidžia duomenų subjekto teisę į privatumą.

Vengrija informavo, kad reikalavimas saugoti išankstinių mokėjimo kortelių naudotojų duomenis nustatytas 2003 m. Įstatyme dėl elektroninių ryšių. Paslaugų teikėjams turi būti sudaroma galimybė tvarkyti galutinių naudotojų ir abonentų asmens duomenis elektroninių ryšių paslaugoms teikti, nustatyti ar pakeisti sutarčių turinį, stebėti sutarčių vykdymo įgyvendinimą, sąskaitų ar skundų pateikimo ir nagrinėjimo klausimams spręsti.

Vokietija informavo, kad reikalavimas saugoti išankstinių mokėjimo kortelių naudotojų duomenis nustatytas Federaliniame telekomunikacijų įstatyme. Privaloma išsaugoti asmens tapatybę patvirtinančius duomenis, gali būti saugomi srauto duomenys. Duomenys turi būti renkami prieš parduodant SIM kortelę, tačiau vyrauja ir registracijos internete praktika. Nustatomas privalomas saugoti duomenų sąrašas: mobilaus telefono IMEI, IMSI, MSISDN, duomenų subjekto vardas, pavardė, adresas, gimimo data. Galima daryti ir duomenų subjekto asmens tapatybės dokumento kopijas, tačiau iš karto po tapatybės patvirtinimo, kopija turi būti sunaikinta.